

Prefaci (al llibre El Descubrimiento de América: una historia censurada políticamente)

Autor: Susana Rodríguez-Vida

Data de publicació: 30-05-2012

En aquest prefaci, l'autora mateixa ens explica com després de la lectura d'un llibre d'en Jordi Bilbeny, se li van obrir els ulls i va decidir explicar a tots els castellanoparlants, tant de Catalunya com de fora, el que havia descobert a l'entorn de l'ocultació de la catalanitat d'en Colom i de la gesta descobridora d'Amèrica

Feu clic aquí per llegir la versió original del Prefaci en castellà.

Prefacio

Cuando, poco después de mi llegada a Cataluña desde Argentina, supe de la teoría de la catalanidad de Colón, mi previsible respuesta fue que debía de tratarse de un delirio nacionalista de los catalanes. Pero, con los años de residencia en este país, mi visión de la situación catalana dentro de España fue cambiando poco a poco, impelida por la realidad que observaba. Y así fue como, cuando en 1998 leí la reseña del primer libro de Jordi Bilbeny, Brevísima relación de la destrucción de la historia: La falsificación de la descubierta catalana d'Amèrica, quise conocer por mí misma qué grado de seriedad tenía tal teoría. No soy historiadora, pero tengo la suficiente base de filosofía —la madre de todas las ciencias— para saber cómo debe proceder la investigación histórica para que merezca la denominación de científica. Mi conmoción tras la lectura fue total y absoluta: Bilbeny demostraba con infinidad de pruebas contundentes la catalanidad de Colón y, lo que es más, de toda la gesta del Descubrimiento. Y la razón de todos los «misterios y ocultamientos» en torno a la figura de Colón, que han desorientado desde siempre a los historiadores, tenía un único nombre: censura política. Una vez comprendido esto, era posible ir reconstruyendo pacientemente la historia que la censura había intentado ocultar. Para ello había que analizar todas las contradicciones de la «historia oficial» y

contrastarlas con todo tipo de fuentes y documentos que hubieran podido escapar a la acción de la censura. Y eso es lo que varias decenas de historiadores –incluidos algunos extranjeros– llevan haciendo desde que, en 1927, el investigador peruano Luis Ulloa proclamó la teoría de la catalanidad de Colón. (Y, por cierto, se vio obligado a publicar en París su primer libro en castellano, porque el dictador Primo de Rivera impidió que se editara en Barcelona.)

Hoy ya no hay dictadores en España, pero las formas de la represión y la censura pueden adoptar formas muy sutiles. Llama poderosamente la atención –al menos, a quien lo analiza con candidez– que, de la vasta bibliografía disponible en catalán sobre esta teoría, no se haya traducido prácticamente nada al castellano. Al final del libro el lector encontrará todo lo que he podido encontrar en castellano en la base de datos del Ministerio de Cultura de los libros publicados en España, una mínima lista que se reduce a la traducción –¡setenta y cinco años después!– de una obra de Ricard Carreras Valls, y ocho libros más de tres historiadores actuales que, lamentablemente, defienden unas tesis –la de un Colón tarraconense o balear– que cuentan con pocos seguidores, es decir, que no forman parte del grueso de los historiadores, que postulan un Colón barcelonés. Sólo dos de estos nueve libros se han publicado fuera de las comunidades catalanas, y cuatro de ellos los han editado los propios autores. Incluso he comprobado que, en el caso de algún historiador famoso como Pere Català i Roca, hay versiones en castellano de todas sus obras, excepto de aquellas que tratan de Colón. Por mi parte, doy fe de haber hecho varios intentos infructuosos de traducir una obra de Jordi Bilbeny, gracias a mis contactos con diversas editoriales para las que trabajo, y siempre me contestaron que era un libro muy interesante, pero que no encuadraba en ninguna de las colecciones de la editorial. ¿Censura? ¿Auto-censura?

Decía más arriba cuál fue mi primera reacción al oír hablar de la teoría de la catalanidad de Colón. Pero no he dicho cuál fue mi primera reacción después de leer las apabullantes pruebas que aporta Bilbeny: indignación. Indignación por haber sido engañados durante quinientos años. Quería proclamar la verdad a los cuatro vientos. Quería que todos los castellanohablantes que no tienen acceso a las obras en catalán –tanto los de España como los de Latinoamérica– se enteraran del atroz fraude histórico. Y ésta es, sencillamente, la razón de que haya emprendido la tarea de publicar esta síntesis de las investigaciones de decenas y decenas de historiadores que defienden la teoría de la catalanidad de Colón, cuya larga lista (incompleta) incluyo al final del libro para que se compruebe que no se trata de la peregrina idea de un par de nacionalistas fantasiosos.

Dada su condición de síntesis divulgativa, este libro no contiene la extensa cantidad de pruebas que los historiadores aportan y de las que extraen sus conclusiones, pero dichas pruebas existen y cualquiera las puede verificar en las obras que he consultado. Por mi parte, como no soy historiadora sino lingüista, no he añadido más aporte personal que los que la lingüística puede proporcionar respecto a la lengua materna de Colón.

Asimismo, he respetado la denominación de «reino de Cataluña-Aragón» y de «Corona catalanoaragonesa» que utilizan sin excepción todos los historiadores consultados, incluido el norteamericano Charles Merrill. Como se trata de una denominación que genera polémica, he incluido un apéndice final donde se explican las razones que la justifican.

Al acabar el libro, el lector podrá tal vez no quedar convencido de la catalanidad de Colón, pero al menos habrá tenido la oportunidad de conocer unas investigaciones que no pueden seguir ocultas a los castellanohablantes.

Susana Rodríguez-Vida

Cataluña, diciembre de 2011

Versió en català:

Quan, poc després de la meva arribada a Catalunya des de l'Argentina, vaig saber de la teoria de la catalanitat de Colom, la meva previsible resposta va ser que devia tractar-se d'un deliri nacionalista dels catalans. Però, amb els anys de residència en aquest país, la meva visió de la situació catalana dins d'Espanya va anar canviant a poc a poc, empenya per la realitat que observava. I així va ser com, quan el 1998 vaig llegir la ressenya del primer llibre d'en Jordi Bilbeny, Brevíssima relació de la destrucció de la història: La falsificació de la descoberta catalana d'Amèrica, vaig voler

conèixer per mi mateixa quin grau de serietat tenia aquesta teoria. No sóc historiadora, però tinc la suficient base de filosofia –la mare de totes les ciències– per saber com ha de procedir la investigació històrica perquè mereixi la denominació de científica. La meva commoció després de la lectura va ser total i absoluta: en Bilbeny demostrava amb infinitat de proves contundents la catalanitat d'en Colom i, el que és més, de tota la gesta del Descobriment. I la raó de tots els «misteris i ocultacions» al voltant de la figura de Colom, que han desorientat des de sempre els historiadors, tenia un únic nom: censura política.

Un cop això comprès, era possible anar reconstruint pacientment la història que la censura havia intentat amagar. Per a això calia analitzar totes les contradiccions de la «història oficial» i contrastar-les amb tot tipus de fonts i documents que hagin pogut escapar a l'acció de la censura. I això és el que diverses desenes d'historiadors –inclosos alguns estrangers– porten fent des que, al 1927, l'investigador peruà Luis Ulloa va proclamar la teoria de la catalanitat d'en Colom (i, per cert, es va veure obligat a publicar a París el seu primer llibre en castellà, perquè el dictador Primo de Rivera va impedir que s'edités a Barcelona).

Avui ja no hi ha dictadors a Espanya, però les formes de la repressió i la censura poden adoptar formes molt subtils. Crida poderosament l'atenció –si més no, a qui l'analitza amb candidesa– que, de la vasta bibliografia disponible en català sobre aquesta teoria, no s'hagi traduït pràcticament res al castellà. Al final del llibre el lector trobarà tot el que he pogut trobar en castellà a la base de dades del Ministeri de Cultura dels llibres publicats a Espanya, una mínima llista que es redueix a la traducció –setanta-cinc anys després!– d'una obra d'en Ricard Carreras Valls, i vuit llibres més de tres historiadors actuals que, lamentablement, defensen unes tesis –la d'un Colom tarragoní o balear– que compten amb pocs seguidors, és a dir, que no formen part del gruix dels historiadors, que postulen un Colom barceloní. Només dos d'aquests nou llibres s'han publicat fora de les comunitats catalanes, i quatre d'ells els han editat els mateixos autors. Fins i tot he comprovat que, en el cas d'algun historiador famós com en Pere Català i Roca, hi ha versions en castellà de totes les seves obres, excepte d'aquelles que tracten d'en Colom. Per la meva part, dono fe d'haver fet diversos intents infructuosos de traduir una obra d'en Jordi Bilbeny, gràcies als meus contactes amb diverses editorials per a les quals treballo, i sempre em van contestar que era un llibre molt interessant, però que no s'enquadrava en cap de les col·leccions de l'editorial. Censura? Autocensura?

Deia més amunt quina va ser la meva primera reacció en sentir parlar de la teoria de la catalanitat d'en Colom. Però no he dit quina va ser la meva primera reacció després de llegir les aclaparadores proves que aporta en Bilbeny: indignació. Indignació per haver estat enganyats durant cinc-cents anys. Volia proclamar la veritat als quatre vents. Volia que tots els castellanoparlants que no tenen accés a les obres en català –tant els d'Espanya com els de Llatinoamèrica– s'assabentessin de l'atroç frau històric. I aquesta és, senzillament, la raó per la qual hagi emprès la tasca de publicar aquesta síntesi de les investigacions de desenes i desenes d'historiadors que defensen la teoria de la catalanitat d'en Colom, la llarga llista (incompleta) dels quals incloc al final del llibre perquè es comprovi que no es tracta de la mera idea d'un parell de nacionalistes fantasiosos.

Atesa la seva condició de síntesi divulgativa, aquest llibre no conté l'extensa quantitat de proves que els historiadors aporten i de les quals extreuen les seves conclusions, però aquestes proves hi són i qualsevol les pot verificar a les obres que he consultat. Per part meva, com que no sóc historiadora sinó lingüista, no he afegit més aportació personal que allò que la lingüística pot proporcionar respecte a la llengua materna d'en Colom.

Així mateix, he respectat la denominació de «regne de Catalunya-Aragó» i de "Corona catalanoaragonesa" que utilitzen sense excepció tots els historiadors consultats, inclòs el nord-americà Charles Merrill. Com que es tracta d'una denominació que genera polèmica, he inclòs un apèndix final on s'expliquen les raons que la justifiquen.

En acabar el llibre, el lector podrà potser no quedar convençut de la catalanitat d'en Colom, però almenys haurà tingut l'oportunitat de conèixer unes investigacions que no poden seguir ocultes als castellanoparlants.

Susana Rodríguez-Vida
Catalunya, desembre del 2011

[Traducció: Institut Nova Història]